

FINANČNI RAČUNI SLOVENIJE

Četrtletna informacija april 2010

Povzetek dogajanj v letu 2009

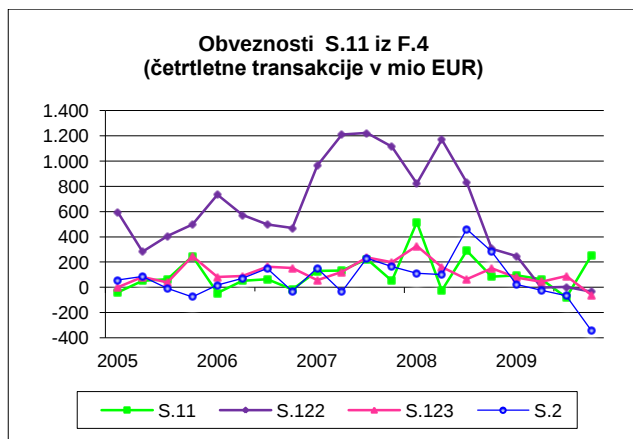
- Nefinančne družbe so se zadolževale največ znotraj lastnega sektorja, pri bankah in drugih finančnih posrednikih, razdolževale pa v tujini.
- Centralna banka je zmanjšala vloge v tujini in povečala vloge pri domačih bankah.
- Banke so se financirale predvsem z vlogami države, preko Evrosistema in z izdajami obveznic v tujini, močno pa so se zmanjšale vloge in posojila iz tujine. Obseg bančnih posojil nefinančnim družbam je ostal na ravni s konca prvega četrletja 2009, banke pa so svoja sredstva usmerile v vloge pri bankah v tujini ter v državne in bančne vrednostne papirje.
- Obseg sklenjenih poslov lizing podjetij se je močno zmanjšal.
- Zavarovalno tehnične rezervacije zavarovalnic in pokojninskih družb so se okrepile.
- Država se je pospešeno zadolževala z izdajami obveznic, del sredstev je bil namenjen financiranju primanjkljaja, del pa je naložila v banke v obliki depozitov.
- Neto finančni položaj gospodinjstev se je nekoliko izboljšal.
- Opazna je umiritev financiranja domačih sektorjev s strani tujine.

S.11 Nefinančne družbe

Finančna sredstva nefinančnih družb so konec leta 2009 znašala 45,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 zmanjšala za 380 mio EUR. Največ naložb so imele v **delnice in drug lastniški kapital** (41%), od tega največ znotraj lastnega sektorja (73%). Naložbe so se glede na konec leta 2008 povečale za 121 mio EUR, od tega so neto nakupi znašali 324 mio EUR. **Druge terjatve** so predstavljale 36% finančnih sredstev, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (83%), od tega 55% v okviru lastnega sektorja in 34% do tujine. V letu 2009 so se trgovinski krediti in predujmi zmanjšali za 1 mrd EUR oz. 7%, od tega do tujine za 547 mio EUR, znotraj lastnega sektorja pa za 416 mio EUR.

Obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2009 znašale 87,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 361 mio EUR. Najpomembnejši vir financiranja so predstavljale obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** (42%). V letu 2009 so se povečale za 679 mio EUR, od tega so transakcije znašale 547 mio EUR. Največji lastniki so bile nefinančne družbe (37%), gospodinjstva (23%), tujina (17%) in država (16%). **Posojila** so predstavljala 38% obveznosti in so se v letu 2009 povečala za 331 mio EUR, v enakem obdobju lani pa za 5,7 mrd EUR. Nefinančne družbe so imele najeta posojila pri bankah (63%), v tujini (14%), pri nefinančnih družbah (11%) in drugih finančnih posrednikih (9%). Nefinančne družbe so se v letu 2009 zadolževale največ znotraj lastnega sektorja (330 mio EUR), pri bankah (211 mio EUR) in drugih finančnih posrednikih (151 mio EUR), razdolževale pa v tujini (-405 mio EUR). **Druge obveznosti**

so predstavljale 19% obveznosti, predvsem iz trgovinskih kreditov in predujmov (75%), od tega največ do nefinančnih družb (60%) ter do tujine (31%). V letu 2009 so se zmanjšali za 953 mio EUR (predvsem v prvem četrtletju za 1,1 mrd EUR), od tega do tujine za 642 mio EUR.

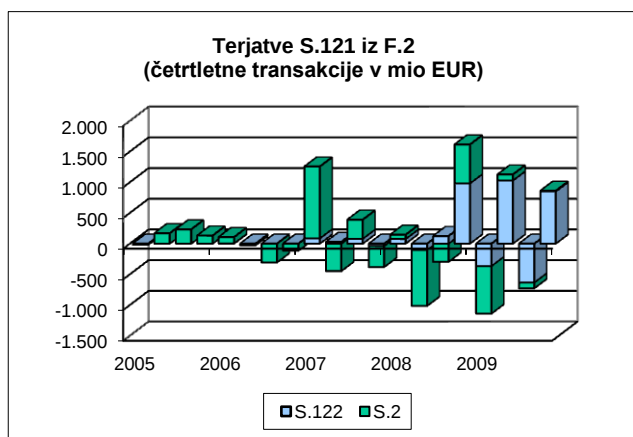


Primanjkljaj finančnih sredstev glede na obveznosti je konec leta 2009 znašal 41,6 mrd EUR in se je glede na konec leta 2008 povečal za 741 mio EUR. Medsebojne terjatve in obveznosti nefinančnih družb so konec leta 2009 predstavljale 56% finančnih sredstev in 30% obveznosti nefinančnih družb.

S.121 Centralna banka

Finančna sredstva centralne banke so konec leta 2009 znašala 7,4 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 573 mio EUR oz. 8%. Največ finančnih sredstev je bilo naloženih v **dolžniške vrednostne papirje** (59%) in vloge (35%). V letu 2009 so se naložbe v dolžniške vrednostne papirje povečale za 225 mio EUR oz. 5%, največ v državne (za 96 mio EUR) in bančne (za 71 mio EUR) obveznice. Konec leta 2009 je imela centralna banka 95% naložb v tuje dolžniške vrednostne papirje (največ v EMU 73%) in 4% naložb v dolžniške vrednostne papirje države. **Vloge** so se v letu 2009 povečale za 137 mio EUR oz. 6%, in sicer so se povečale za 885 mio EUR do bank, zmanjšale pa za 748 mio EUR do tujine. Pri tem se je delež vlog v tujini od konca leta 2008 do konca leta 2009 zmanjšal iz 50% na 19%, delež vlog pri bankah pa povečal iz 50% na 81%.

Obveznosti centralne banke so konec leta 2009 znašale 7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 526 mio EUR oz. 8%. Obveznosti iz naslova **gotovine in vlog** so predstavljale 88% vseh obveznosti, in sicer 58% do tujine (predvsem obveznosti do Evrosistema) in 24% do bank. Največ so se obveznosti iz gotovine in vlog povečale do bank (za 227 mio EUR), zmanjšale pa so se do tujine (za 35 mio EUR).

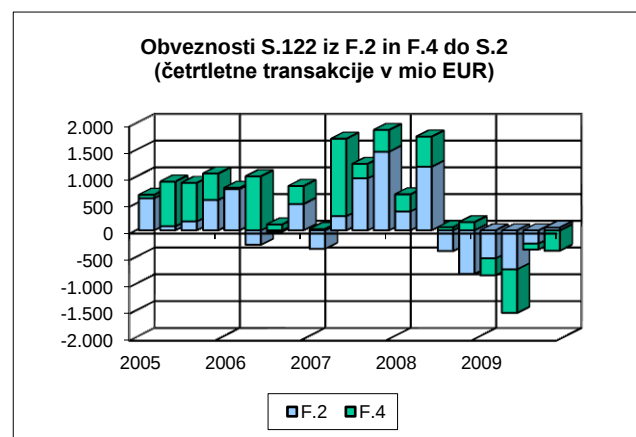


S.122 Druge denarne finančne institucije

Finančna sredstva bank so konec leta 2009 znašala 53,1 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 4,4 mrd EUR oz. 9%. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** z 71%, pri čemer so banke največ posojale nefinančnim družbam (55%) in gospodinjstvom (22%). V letu 2009 so se posojila povečala za 1,7 mrd EUR (v letu 2008 za 5,9 mrd EUR), od tega 792 mio EUR v okviru lastnega sektorja (povezano s protikriznimi ukrepi), 572 mio EUR gospodinjstvom, 226 mio EUR državi in 204 mio EUR nefinančnim družbam (samo v prvem četrtletju). Naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** so konec leta 2009 predstavljale 15% vseh finančnih sredstev in so se v letu 2009 povečale za 1,4 mrd EUR. Povečale so se v državne vrednostne papirje (za 1,3 mrd EUR) in do bank (za 393 mio EUR), zmanjšale pa do tujine (za 310 mio EUR). Konec leta 2009 je bilo 42% naložb v tuje in 40% v državne vrednostne papirje. **Gotovina in vloge** so konec leta 2009 predstavljale 9% finančnih sredstev in so se glede na konec leta 2008 povečale za 869 mio EUR, največ (za 479 mio EUR) do tujine.

Obveznosti bank so konec leta 2009 znašale 51,5 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 4,3 mrd EUR oz. 9%. Najpomembnejši vir sredstev bank so predstavljale prejete **vloge** s 60%. Največ vlog so imela gospodinjstva (45%), sledile so tujina (17%), država (13%) in nefinančne družbe (12%). V letu 2009 so se obveznosti iz vlog povečale za 2,4 mrd EUR, največ vloge države (za 2,1 mrd EUR), centralne banke (za 885 mio EUR) in gospodinjstev (za 641 mio EUR), zmanjšale pa vloge tujine

(za 1,4 mrd EUR). Najeta **posojila** so konec leta 2009 predstavljala 23% obveznosti in so se v letu 2009 zmanjšala za 754 mio EUR. Zmanjšala so se posojila iz tujine (za 1,6 mrd EUR), povečala pa pri domačih bankah (za 792 mio EUR). **Kapital** bank je konec leta 2009 predstavljala 8% vseh obveznosti, največji lastniki so bili tujina (35%), država (27%) in nefinančne družbe (20%). Obveznosti iz kapitala so se v letu 2009 povečale za 430 mio EUR oz. 11%, od tega je bilo 207 mio EUR dokapitalizacij. Delež **dolžniških vrednostnih papirjev** v obveznostih se je povečal iz 4% konec leta 2008 na 8% konec leta 2009 zaradi izdaje obveznic v tujini v tretjem četrtletju 2009 (za 2 mrd EUR).

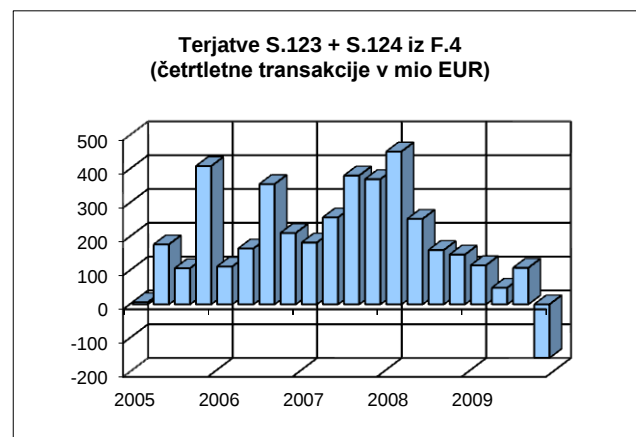


S.123 + S.124 Drugi finančni posredniki

Finančna sredstva drugih finančnih posrednikov so konec leta 2009 znašala 9,6 mrd EUR in so se v letu 2009 zmanjšala za 96 mio EUR. Največji del naložb so predstavljala dana **posojila** (54%), pri čemer so največ posojali nefinančnim družbam (61%) in gospodinjstvom (25%). Obseg sklenjenih poslov je v letu 2009 znašal 114 mio EUR (v letu 2008 1 mrd EUR), pri čemer se je v zadnjem četrtletju zmanjšal za 158 mio EUR, predvsem zaradi odvzema premičnin lizingojemalcem zaradi neplačevanja obveznosti. Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so predstavljale 32% vseh naložb, največ v nefinančne družbe (43%) in v tujino (40%).

Obveznosti drugih finančnih posrednikov so konec leta 2009 znašale 10,2 mrd EUR in so se v letu 2009 zmanjšale za 331 mio EUR. Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 66% vseh obveznosti, od tega 60% do tujine in 35% do bank, pri čemer gre pretežno za zadolževanje lizing podjetij. Obseg najetih posojil se je v letu 2009 zmanjšal za 106 mio EUR (v letu 2008 se je povečal za 1,3 mrd EUR). Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 31% vseh obveznosti. Najpomembnejša postavka v lastniškem kapitalu so bile **delnice/enote investicijskih skladov** (65%), od tega 56% v lasti gospodinjstev. Obseg sredstev v investicijskih skladih se je v letu 2009 povečal za 23% na 2,1 mrd EUR, kar je predvsem posledica vrednostnih sprememb, saj so neto

prilivi znašali le 22 mio EUR (v letu 2008 neto odlivi 317 mio EUR).

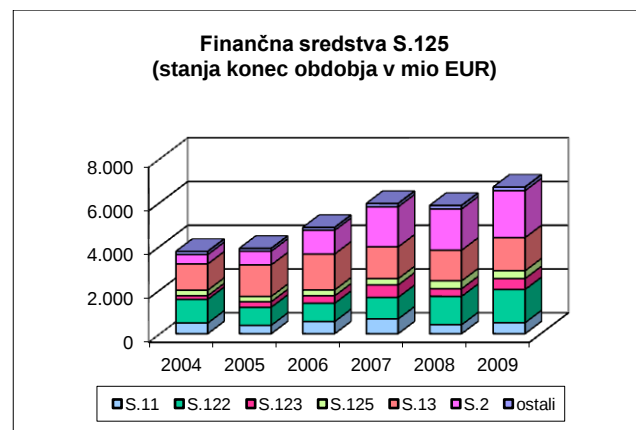


S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi

Finančna sredstva zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2009 znašala 6,7 mrd EUR in so se v letu 2009 povečala za 842 mio EUR oz. 14%. Največji delež finančnih sredstev so predstavljale naložbe v **dolžniške vrednostne papirje** (55%), predvsem v tuje (41%) in državne (40%) dolžniške vrednostne papirje. Stanje naložb se je v letu 2009 povečalo za 442 mio EUR oz. 14%. Naložbe v **delnice in drug lastniški kapital** so konec leta 2009 predstavljale 24% finančnih sredstev. V letu 2009 so se povečale za 289 mio EUR oz. 22%, od tega so neto nakupi znašali 172 mio EUR. Največ naložb so imeli v tuje delnice in drug lastniški kapital (35%), sledile so naložbe v sektor drugih finančnih posrednikov (30%) in v nefinančne družbe (17%). Terjatve iz **vlog** so konec leta 2009 znašale 739 mio EUR oz. 11% vseh finančnih sredstev in so se v letu 2009 povečale za 5%.

Obveznosti zavarovalnic in pokojninskih skladov so konec leta 2009 znašale 7 mrd EUR in so se v letu 2009 povečale za 1 mrd EUR oz. 18%. Največji delež obveznosti so predstavljale **zavarovalno tehnične rezervacije** (66%), ki so se v letu 2009 povečale za 608 mio EUR oz. 15%. V strukturi je delež rezervacij iz življenjskega zavarovanja znašal 43%, iz pokojninskega zavarovanja 24%, delež drugih tehničnih rezervacij pa 33%. Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 30%

obveznosti in so se v letu 2009 povečale za 483 mio EUR oz. 30%, od tega 243 mio EUR zaradi povečanja vrednosti tržnih delnic. Med celotnimi obveznostmi iz delnic in drugega lastniškega kapitala so 940 mio EUR oz. 45% predstavljale obveznosti vzajemnih pokojninskih skladov. Najpomembnejši lastniki zavarovalnic in pokojninskih družb so bili država (34%), nefinančne družbe (18%) in tujci (13%).



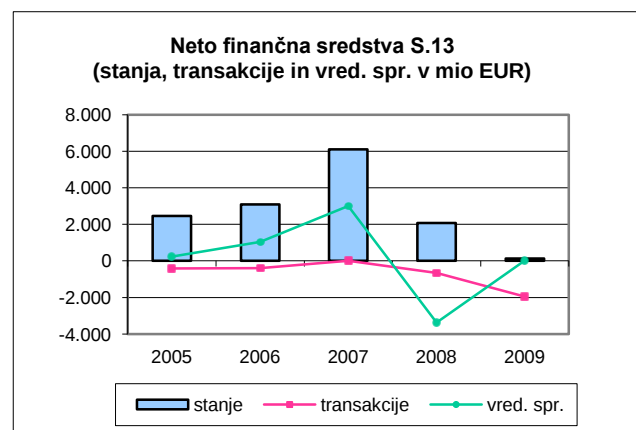
S.13 Država

Finančna sredstva države so konec leta 2009 znašala 21,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 3,9 mrd EUR oz. 23%. Država je imela 48% finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, največ v nefinančne družbe (59%), v sektor države (15%) in banke (12%). Stanje naložb se je v letu 2009 povečalo za 340 mio EUR, od tega so neto nakupi znašali 152 mio EUR (dokapitalizacija banke). Terjatve iz **gotovine in vlog** so znašale 20% finančnih sredstev, od tega 91% do domačih bank in 9% do centralne banke. V prvih treh četrtletjih 2009 so se povečale za 3 mrd EUR, v zadnjem pa zmanjšale za 957 mio EUR. Terjatve iz **posojil** so znašale 16% finančnih sredstev in so se v letu 2009 povečale za 1,8 mrd EUR (v celoti do lastnega sektorja).

Obveznosti države so konec leta 2009 znašale 21 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 5,8 mrd EUR oz. 38%. Država je imela 57% obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega so obveznosti iz **zakladnih menic** znašale 6% (v celoti do bank). Obveznosti iz izdanih **obveznic** so znašale 94% in so se v letu 2009 povečale za 3,9 mrd EUR oz. 53%, od tega do tujine za 3,1 mrd EUR in do bank za 639 mio EUR. Država je imela največ obveznost iz tega naslova do tujine (58%), bank (22%) ter zavarovalnic in pokojninskih skladov (13%). Obveznosti iz **posojil** so predstavljale 20% vseh obveznosti, od tega je zadolževanje v okviru države znašalo 74%. V letu 2009 so se obveznosti iz posojil povečale za 2,1 mrd EUR oz. 105%. Konsolidiran **dolg** države je konec leta 2009 znašal 13,1 mrd EUR oz. 37% BDP (8,3 mrd EUR oz. 22% BDP konec leta 2008).

Obveznosti iz **kapitala** (predvsem obveznosti SOD in KAD) so predstavljale 7% vseh obveznosti in so se v letu 2009 zmanjšale za 410 mio EUR.

Država je v letu 2009 zmanjšala presežek finančnih sredstev nad obveznostmi z 2,1 mrd EUR na samo 127 mio EUR, kar je posledica primanjkljaja v transakcijah, ki je v letu 2009 znašal 2 mrd EUR oz. 5,6% BDP (v letu 2008 656 mio EUR oz. 1,8% BDP).

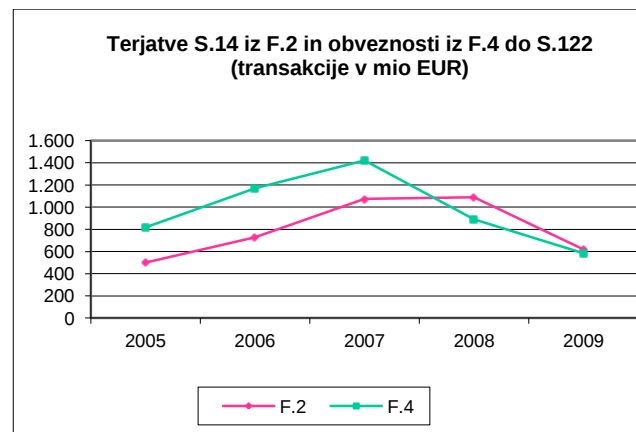


S.14 Gospodinjstva

Finančna sredstva gospodinjstev so konec leta 2009 znašala 39,3 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 2,9 mrd EUR oz. 8%. **Vloge** so znašale 37% finančnih sredstev, in sicer 96% v domačih bankah in 4% v tujini. V letu 2009 so se povečale za 415 mio EUR (v letu 2008 za 1,2 mrd EUR), in sicer so se povečale pri domačih bankah za 619 mio EUR in zmanjšale v tujini za 204 mio EUR. Terjatve iz **gotovine** so predstavljale 15% finančnih sredstev, od tega 88% do tujine in 11% do centralne banke. V letu 2009 so se povečale za 869 mio EUR, predvsem do tujine. Gospodinjstva so imela 29% vseh finančnih sredstev naloženih v **delnice in drug lastniški kapital**, od tega 74% v nefinančne družbe ter 21% v investicijske družbe, vzajemne sklade in vzajemne pokojninske sklade. Po velikem zmanjšanju v letu 2008 (za 3,3 mrd EUR) so se naložbe v letu 2009 povečale za 1 mrd EUR, pri čemer so neto nakupi znašali 208 mio EUR, od tega neto prilivi v vzajemne pokojninske sklade 157 mio EUR. Terjatve iz **zavarovalno tehničnih rezervacij** so predstavljale 10% finančnih sredstev, od tega 98% do domačih zavarovalnic in pokojninskih družb. V letu 2009 so se povečale za 522 mio EUR. V strukturi terjatev so rezervacije iz življenjskega zavarovanja predstavljale 53%, iz pokojninskega zavarovanja 28% in druge tehnične rezervacije 19%.

Obveznosti gospodinjstev so konec leta 2009 znašale 11,7 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 593 mio EUR oz. 5%. Obveznosti iz **posojil** so

predstavljale 88% vseh obveznosti, od tega 83% do domačih bank ter 12% do drugih finančnih posrednikov. V letu 2009 so se povečale za 643 mio EUR (v letu 2008 za 1 mrd EUR), predvsem do domačih bank, do drugih finančnih posrednikov pa so ostale na ravni s konca leta 2008.



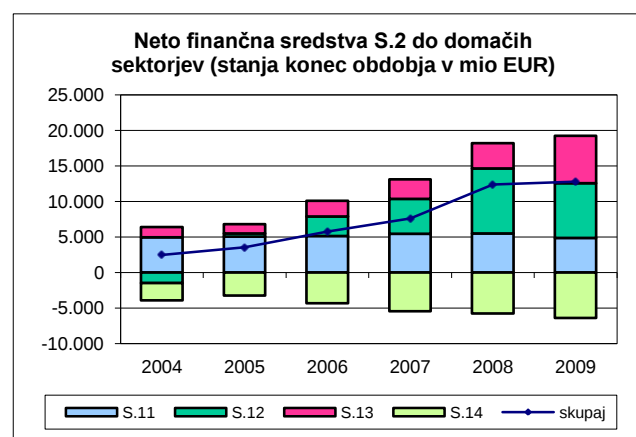
Presežek finančnih sredstev nad obveznostmi je konec leta 2009 znašal 27,6 mrd EUR in se je glede na konec leta 2008 povečal za 2,3 mrd EUR, presežek v transakcijah je znašal 1,4 mrd EUR.

S.2 Tujina

Finančna sredstva tujine so konec leta 2009 znašala 48,8 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečala za 1,1 mrd EUR. **Posojila** so predstavljala 37% finančnih sredstev, od tega 51% bankam, 26% nefinančnim družbam in 22% drugim finančnim posrednikom. V letu 2009 so se zmanjšala za 1,9 mrd EUR oz. 9%, od tega do bank za 1,6 mrd EUR. Naložbe tujine v **dolžniške vrednostne papirje** so predstavljale 19% finančnih sredstev, in sicer 72% v državne ter 25% v bančne dolžniške vrednostne papirje. V letu 2009 so se terjatve iz tega naslova povečale za 4,9 mrd EUR oz. 118%, predvsem zaradi nakupa državnih (2,8 mrd EUR) in bančnih (1,7 mrd EUR) obveznic. Terjatve tujine iz **vlog** so predstavljale 18% finančnih sredstev, od tega 59% do bank in 41% do centralne banke. V letu 2009 so se vloge zmanjšale za 1,5 mrd EUR oz. 15%, predvsem pri bankah.

Obveznosti tujine so konec leta 2009 znašale 36,1 mrd EUR in so se v letu 2009 povečale za 744 mio EUR. Tujina je imela 26% obveznosti iz **dolžniških vrednostnih papirjev**, od tega 44% do centralne banke, 36% do bank ter 16% do zavarovalnic in pokojninskih skladov. **Gotovina in vloge** so predstavljale 26% obveznosti tujine. Obveznosti iz gotovine do gospodinjstev so konec leta 2009 znašale 5,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 povečale za 676 mio EUR. Obveznosti tujine iz vlog so konec leta 2009 znašale 4,2 mrd EUR in so se glede na konec leta 2008 zmanjšale za 479 mio EUR, kar je predvsem posledica zmanjšanja vlog centralne banke (za 748 mio EUR) in povečanja vlog bank (za 474 mio EUR).

Obveznosti iz **delnic in drugega lastniškega kapitala** so predstavljale 19% obveznosti, od tega 53% do nefinančnih družb, 18% do drugih finančnih posrednikov in 8% do bank. V letu 2009 so se povečale za 802 mio EUR, od tega so transakcije znašale 506 mio EUR.



Neto finančna sredstva tujine so konec leta 2009 dosegla 12,8 mrd EUR in so se v letu 2009 povečala le za 391 mio EUR, v letu 2008 pa za 2,7 mrd EUR.

Institucionalni sektorji in finančni instrumenti

Institucionalni sektorji	Finančni instrumenti
S.1 Gospodarstvo Slovenije S.11 Nefinančne družbe S.12 Finančne družbe S.121 Centralna banka S.122 Druge denarne finančne institucije S.123 Drugi finančni posredniki S.124 Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti S.125 Zavarovalnice in pokojninski skladi S.13 Država S.1311 Centralna država S.1313 Lokalna država S.1314 Skladi socialne varnosti S.14 Gospodinjstva S.15 Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva S.2 Tujina S.21 EU S.2111 EMU S.2112 Ostale članice EU S.22 Ostale države	F.1 Monetarno zlato in SDR F.2 Gotovina in vloge F.21 Gotovina F.22 Prenosljive vloge F.29 Druge vloge F.3 Dolžniški vrednostni papirji F.331 Kratkoročni F.332 Dolgoročni F.34 Izvedeni finančni instrumenti F.4 Posojila F.41 Kratkoročna F.42 Dolgoročna F.5 Delnice in drug lastniški kapital F.511 Delnice, ki kotirajo F.512 Delnice, ki ne kotirajo F.513 Drug lastniški kapital F.52 Delnice/enote investicijskih skladov F.6 Zavarovalno tehnične rezervacije F.611 Rezervacije iz življenjskih zavarovanj F.612 Rezervacije iz pokojninskih zavarovanj F.62 Druge tehnične rezervacije F.7 Druge terjatve in obveznosti F.71 Komercialni krediti in predujmi F.79 Drugo

Metodologija in viri finančnih računov

Metodološko osnovo za sestavo finančnih računov predstavlja ESA95 (European system of accounts).

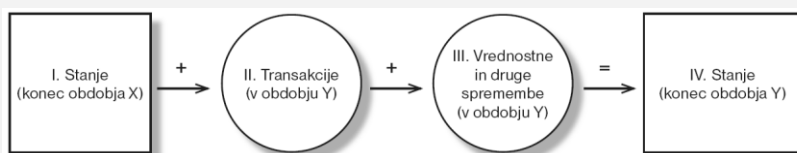
Osnovna načela ESA 95 so:

- vrednotenje vseh sredstev in obveznosti po tekoči tržni vrednosti;
- razlika med finančnimi sredstvi in obveznostmi predstavlja neto finančna sredstva (net financial assets);
- razlika med celotnimi sredstvi (finančnimi in nefinančnimi) in obveznostmi predstavlja neto vrednost (net worth);
- neto vrednost in kapital predstavljata lastne sklade (own funds).

Finančni računi prikazujejo stanja in tokove, ki jih imajo posamezni institucionalni sektorji v posameznih finančnih instrumentih kot terjatve in kot obveznosti.

Neto postavka finančnega računa predstavlja finančna sredstva zmanjšana za obveznosti in naj bi bila praviloma enaka neto postavki nefinančnega računa (neto posojanje oz. neto izposojanje).

Finančni računi tako prikazujejo razporejanje presežka oz. financiranje primanjkljaja posameznih institucionalnih sektorjev preko transakcij v finančnih instrumentih.



Finančni računi so nekonsolidirani in konsolidirani. V konsolidiranem računu so izločene terjatve in obveznosti med institucionalnimi enotami v okviru opazovanega sektorja.

Primarni viri podatkov:

- četrtletni podatki (stanja in transakcije) na osnovi neposrednega poročanja institucionalnih enot:
 - nefinančne družbe (S.11): bilančna vsota nad 1 milijon EUR;
 - finančne družbe (S.12): bilančna vsota nad 1 milijon EUR;
 - enote države (S.13): bilančna vsota nad 8 milijonov EUR;
- statistika mednarodnih naložb (IIP) in plačilne bilance (BOP);
- statistika vrednostnih papirjev.

Sekundarni viri podatkov:

- denarna in bančna statistika;
- statistika drugih finančnih institucij;
- javnofinančna statistika.

Podrobnejše informacije o finančnih računih lahko najdete na:

- <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=922>
- <http://www.bsi.si/iskalniki/bilteni.asp?Mapald=229>